

6.2 Autoevaluace školy

Sebehodnocení chápeme jako neustálý, přirozeně probíhající proces, který je nedílnou součástí práce školy. Hlavním smyslem autoevaluace je posouzení reálnosti cílů, které si škola stanovila při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Je nástrojem analýzy stávajícího stavu, ověřování kvality poskytovaného vzdělávání, je prostředkem k hledání vlastních rezerv a nových cest, které mohou vést ke zkvalitnění vzdělávání žáků naší školy, tedy žáků s různým druhem a stupněm zdravotního postižení a sociálního znevýhodnění.

Informace získané v rámci autoevaluační činnosti slouží především jako zpětná vazba ve smyslu zhodnocení míry úspěšnosti při realizaci školního vzdělávacího programu v daných podmínkách školy. Jsou indikátorem oblastí, v nichž škola dosahuje dobrých výsledků, a současně ukazatelem nutnosti případných změn a úprav vzdělávacího prostředí i samotného vzdělávacího programu. Vypovídají o účinnosti dříve přijatých opatření.

6.2.1 Oblasti autoevaluace

1. Podmínky ke vzdělávání
2. Průběh vzdělávání
3. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů – klima školy
4. Výsledky vzdělávání
5. Řízení školy
6. Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

6.2.2 Cíle autoevaluace

- získat zpětnou vazbu pro činnost školy
- udržet a dále zlepšovat kvalitu vzdělávání
- zjistit, zda jsou ve škole vytvořeny optimální podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – zda jsou zohledňovány jejich individuální potřeby
- získat informace o naplňování stanovených cílů vzdělávání a jejich reálnosti
- na základě analýzy hledat cesty k soustavnému zlepšování efektivnosti výuky
- zmapovat stav spolupráce školy s rodiči, rozvíjet tuto spolupráci ve smyslu posilování rodičovské zodpovědnosti a zapojování rodičů do školních aktivit
- zmapovat převládající vztahy uvnitř školy, přispět ke zlepšení vzájemných vztahů a nastolení vztahů spolupráce mezi všemi pracovníky školy, mezi učiteli, žáky, vedením školy a rodiči
- získat podklady pro stanovení strategie dalšího rozvoje školy

6.2.3 Kritéria (indikátory) autoevaluace

1. Podmínky ke vzdělávání

- úroveň prostorových a materiálně technických podmínek vzhledem k počtu žáků, jejich speciálním vzdělávacím potřebám a požadavkům ŠVP
- podmínky pro bezpečné a hygienické vzdělávání
- personální zabezpečení vzdělávání a chodu školy
- ekonomické podmínky

2. Průběh vzdělávání

- soulad ŠVP s RVP
- kvalita a realizovatelnost cílů stanovených ŠVP vzhledem k podmínkám školy a její klientele
- efektivnost výuky – příprava, organizace, rozmanitost metod a forem práce, způsoby hodnocení žáků, úvodní a průběžná motivace, způsob vzájemné komunikace, struktura hodin, návaznost učiva, individuální přístup k žákům, využívání pomůcek...
- míra vedení žáků k sebekontrolě a sebehodnocení, k vyjádření vlastního názoru
- vliv činnosti metodických orgánů na kvalitu a efektivnost výuky
- úroveň práce jednotlivých učitelů – promyšlenost cílů výuky, volba vhodných metod, volba kritérií hodnocení žáků, spolupráce učitele s rodiči, pomoc žákům ve výuce, spolupráce s ostatními pedagogy, aktivita v rámci DVPP
- propojení výuky a reálného života
- mezipředmětové vztahy – propojení vyučovacích předmětů
- nabídka volitelných-nepovinných předmětů a zájmových útvarů, další školní akce

3. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy – klima školy

- úroveň výchovného poradenství – profesní poradenství, účinnost řešení výukových a výchovných problémů, předcházení konfliktům, prevence a řešení sociálně-patologických jevů, spolupráce se školským poradenským pracovištěm
- přístup žáků k informacím – vybavení školní knihovny a možnost přístupu žáků do knihovny, přístup žáků k internetu, konzultační hodiny pro žáky
- motivace žáků – objektivnost jejich hodnocení, možnost dialogu s pedagogy, individualizace a přiměřenost požadavků, služby žákům – možnost stravování, pitný režim, odpočinkové aktivity, sponzoři - materiál, pobytové akce
- úroveň spolupráce s rodiči – možnosti a formy komunikace, účast rodičů na třídních schůzkách a konzultacích, způsoby a četnost jejich zapojení do školních akcí, míra podpory rodičů při učení dětí, frekvence a řešení připomínek a stížností rodičů, funkčnost školské rady
- úroveň vzájemných vztahů školy, rodičů a žáků (klima školy) – vztahy žáků a pedagogů, vztahy mezi žáky navzájem, vztahy mezi pracovníky a pedagogy uvnitř školy, vztahy mezi školou a rodiči
- spolupráce a vztahy s dalšími institucemi ovlivňující vzdělávání a život školy – vztahy se zřizovatelem, s regionálními orgány péče o děti, spolupráce se školským poradenským pracovištěm a ostatními školami, spolupráce s občanskými sdruženími

4. Výsledky vzdělávání

- úroveň dosažených znalostí, dovedností, návyků a postojů vzhledem ke stanoveným cílům vzdělávání – srovnání s předcházejícím stavem
- úspěchy žáků – soutěže, výstavy, prezentace na veřejnosti
- zájem žáků o pokračování ve vzdělávání a přípravu na budoucí povolání
- úspěšnost při přijímacím řízení na střední školu (OU, SOU, PrŠ)
- úspěšné ukončení navazujícího středního vzdělávání
- uplatnění žáků v praktickém životě

5. Řízení školy

- úroveň plánování řídicí činnosti – jasnost a srozumitelnost cílů
- kvalita a systém řízení - koncepčnost řídicích činností
- efektivita organizace školy – plány práce, vnitřní směrnice.
- úroveň zásadních dokumentů vytvářených vedením školy – koncepce školy, školní řád, řády odborných učeben, pravidla pro hodnocení žáků, výroční zprávy...
- kvalita systému vedení pedagogických pracovníků
- kvalita kontrolního systému
- systematičnost hodnocení práce učitelů
- rozsah a účinnost systému DVPP – úroveň podpory DVPP ze strany vedení školy
- způsob zajištění pomoci začínajícím, případně nekvalifikovaným pedagogům
- delegování úkolů a pravomocí, spolupráce s ostatními úseky a širším vedením školy
- úroveň prosazování progresivních trendů vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

6. Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

- efektivita využívání kvalifikace učitelů a ostatních pracovníků
- efektivita využívání materiálních zdrojů – budova, prostory, pomůcky, učebnice, ICT
- efektivita využívání rozpočtových zdrojů
- výše mimorozpočtových zdrojů, způsoby jejich získávání

6.2.4 Nástroje autoevaluace

- rozhovory, diskuse, osobní kontakty - učitelé, rodiče, žáci
- dotazníky, ankety – učitelé, rodiče, žáci
- pozorování, vzájemné hospitace, hospitace vedení školy a vedoucích metodických orgánů – rozbor hodiny, tandemová výuka
- autoevaluace učitelů – osobní pohovory
- vlastní statistická šetření vedení školy (prospěch, absence, výchovná opatření, účast rodičů na třídních schůzkách a akcích školy....)
- analýza výročních zpráv
- analýza zpráv ČŠI
- hodnocení zřizovatele, analýza výsledků kontrol a revizí (finanční, technické....)
- kontrola a analýza tematických plánů, třídních knih a výkazů, pedagogické dokumentace žáků
- kontrola a rozbor dokumentace PO a BOZP, všeobecné kontroly prostor a budovy

- analýza žákovských výstupů (sešity, písemné práce, výrobky, výkresy, výstupy projektů, praktické činnosti....)
- spolupráce s vedením středních škol – dotazníková šetření zaměřená na úspěšné dokončování středního vzdělávání absolventů školy
- monitorování uplatnění žáků v praktickém životě – příležitostný kontakt s absolventy a jejich rodiči
- benchmarking – sledování a porozumění fungování konkurenčních škol, porovnávání, využití zkušeností
- vedení zápisů o účasti žáků na dalších školních akcích včetně zhodnocení úrovně a výsledků (soutěže, vystoupení, kulturní pořady, besedy, výlety)
- analýza zpráv a zápisů z jednání metodických orgánů, akce metodických orgánů – ukázkové hodiny a jejich rozbor, workshopy
- vedení přehledů a zpráv výchovným poradcem, metodikem prevence sociálně patologických jevů (výchovné problémy, neomluvená absence, jednání s rodiči, přijímací řízení ke střednímu vzdělávání, prevence šikany, drogy....)
- rozbor závěrů jednání školské rady, podnětů rodičů
- vedení přehledů o DVPP
- rozbor hospodaření školy – čerpání rozpočtu, doplňková činnost, mimorozpočtové zdroje, sponzorské dary

6.2.5 Časové rozvržení evaluačních činností

Evaluační činnosti každoročně vyúsťují v revizi a případně následné úpravy ŠVP, organizace výuky, školních i mimoškolních akcí. Zjištění získaná v rámci autoevaluace se průběžně promítají do všech oblastí činnosti školy.

ZÁŘÍ

- dlouhodobá opatření - závěrečná úprava: rozvrh, dohled nad žáky, nepovinné předměty a zájmové útvary, organizace ŠD (závislost na skutečném počtu žáků)
- vlastní statistická šetření vedení školy – údaje za uplynulý školní rok (změny počtu žáků, prospěch, výchovná opatření, absence, analýza plánů práce – školní mimoškolní akce, DVPP..., četnost prezentací v médiích)
- zapracování výsledků evaluačních činností do výroční zprávy o činnosti školy
- projednání výroční zprávy – analýza, silné a slabé stránky školy (širší vedení)
- kontrola tematických plánů
- úvodní kontrola třídních knih a třídních výkazů

ŘÍJEN

- statistické výkonové výkazy (údaje ze školní matriky) – rozbor ukazatelů
- jednání školské rady – projednání výroční zprávy

LISTOPAD

- třídní schůzky s rodiči – podněty rodičů
- čtvrtletní statistika – prospěch, absence, výchovná opatření, změny počtu žáků, individuální vzdělávací plány, podněty z jednání pedagogické rady

PROSINEC

- podněty rodičů – osobní kontakty v rámci akcí pro rodiče, žáky a přátele školy (besídky, adventní dílna)
- předběžný rozbor hospodaření – stanovení rezerv a jejich využití

LEDEN

- celoroční rozbor hospodaření školy – statistiky, výkazy
- třídní schůzky s rodiči – podněty rodičů
- pololetní statistika – prospěch, absence, výchovná opatření, změny počtu žáků, individuální vzdělávací plány, podněty z jednání pedagogické rady
- kontrola třídních výkazů

ÚNOR

- kontrola pedagogické dokumentace žáků – zahájení
- širší vedení – zhodnocení 1. pololetí, stanovení opatření, úkolů pro 2. pololetí

BŘEZEN

- jednání školské rady – podněty, názory, výsledky čerpání rozpočtu v uplynulém roce, rozpočet na další kalendářní rok
- kontrola dokumentace PO, BOZP – prověrka BOZP

BŘEZEN-DUBEN

- podněty rodičů – osobní kontakty v rámci akcí pro rodiče, žáky a přátele školy – např. velikonoční dílna

DUBEN

- třídní schůzky s rodiči – podněty rodičů
- čtvrtletní statistika – prospěch, absence, výchovná opatření, změny počtu žáků, individuální vzdělávací plány, podněty z jednání pedagogické rady
- kontrola pedagogické dokumentace žáků - dokončení

KVĚTEN, ČERVEN

- výchovný poradce – kontakt se středními školami, zjišťování úspěšnosti absolventů školy
- hodnocení školy vycházejícími žáky – rozhovory, diskuse, aktivita „Sluníčka“ apod.
- dotazník – zájem o volitelné a nepovinné předměty, zájmové útvary – zohlednění v učebním plánu a organizaci následujícího školního roku

ČERVEN

- pololetní rozbor hospodaření – prostředky na platy
- pololetní statistika – prospěch, absence, výchovná opatření, změny počtu žáků, individuální vzdělávací plány, podněty z jednání pedagogické rady
- závěrečná diskuse k potřebám změn ŠVP – pedagogická rada
- kontrola třídních výkazů

ČERVENEC, SRPEN

- celkový rozbor hospodaření za 1. pololetí – statistiky, výkazy
- zapracování návrhů na změny do ŠVP
- kontrola pedagogické dokumentace žáků
- analýza personálních podmínek – stanovení učebních úvazků, rozvrhu, dohledu nad žáky

PRŮBĚŽNĚ

- pozorování, hospitace
- analýza žákovských výstupů
- autoevaluace učitelů – osobní pohovory v souvislosti s hospitační činností vedení
- akce metodických orgánů
- porady, rozhovory, diskuse, osobní kontakty dle situace
- záznamy, podklady pro potřebu změn v ŠVP – individuální + metodických orgánů
- přehledy, záznamy výchovného poradce a preventisty sociálně patologických jevů
- kontrola třídních knih
- přehledy a hodnocení školních mimoškolních akcí
- přehledy a výsledky účasti žáků na soutěžích, vystoupeních (reprezentace školy)
- individuální přehledy účasti v DVPP
- příležitostně dotazníky, ankety – zaměstnanci
- příležitostně dotazníky, ankety – rodiče
- příležitostné kontakty s absolventy a jejich zákonnými zástupci
- hodnocení zřizovatele, výsledky kontrol, hodnocení ČŠI – dle plánů, škola neovlivní
- vnitřní finanční kontrola
- kontrola rovnoměrného čerpání ukazatelů rozpočtu - čtvrtletně
- všeobecná kontrola budovy - čtvrtletně
- odborné revize – dle plánů